

Tekst: Janneke Reitsma (Inholland, Alkmaar)
Vertaaler: Jan de Groot (Stichting Bildts Aigene)

Nooit meer

Ons mim slút 't boek. Soa spitig altiten, at se klaar is met foorlezen. Froeger lâs se elke aven heel lang foor, nou nag maar eventsys. Se fynt nou dat ik prima sels leze kin. Het se gelyk in, hoor. Ik mât nag fan geluk spreke dat se in elk gefal elke aven foorleze wil. De mim fan myn beste fryndin Cheyenne doet dat niet meer. 't Foorlezen is een fan de redenen dat sij 't soa leuk fynt om bij ôns útfanhuus te kommen.

“Welterusten, maiden, slaap lekker”, sait ôns mim, starig loopt se richting de deur. At de deur nag op 'n heel klain kiertsy staat, roep ik sachys hur naam. Se draait hur om en blyft in 'e deuropening staan. “Mim, wil mim asjeblyft nag een ferhaaltsy foorleze? 'n Heel klaintsyt maar.” Se sucht even, maar komt dochs weer op 'e rân fan 't bêd sitten. “Foorlezen wil ik fandaag niet meer. Maar ik sil een ferhaaltsy fertelle. Over vroeger doe't ik krekt soa oud waar as jim nou.”
“'t Ferhaal over de ferkentsys?”
“Ja... 't ferhaal over de ferkentsys.”

Doe't ik twaalf jaar waar, houde ik al krekt soafeul fan beesten as nou. Ik weunde in 'n dorpy met heel feul boereplaatsen. Sels hadden wij 'n stikminnig bokken, hinnen en 'n kat. Tussen deuze beesten foelde ik mij op myn gemak. Meskien nag wel meer as bij mînsen. Dat klinkt meskien 'n bitsy núvver, krekt at ik nooit met mînsen praatte. Dat waar fansels niet soa, maar de beesten foelden as mijn frynden.

Elke keer at ik fan skoal na huus fytste, groette ik myn buren, stopte ik soa nou en dan om koeies te aaien en genoat ik fan de frisse wyn die't d'r hest altyd woei. Maar op 'n dâg sâg ik dat d'r in myn straat ferkentsys inladen worden. De ferkens spinfoetten flink teugen, maar se worden dwongen om met te gaan. Ik fytste deur; dut wou ik helendal niet sien! En inenen besepte ik wat... Ik besepte dat deuze ferkentsys allegaar na de slachterij gongen. Of in elk gefal aindige souwen as 'n stikky speklap, wat over 'n paar dagen meskien wel op myn bôrd lêge sou!

Ik gong feerder op na huus. Ik kon 't beeld wat ik krekt sien had niet meer út myn hoofd krije. Of slimmer nag: 't beeld wat ik foor my sâg: de ferkentsys in 't slachthuus. Fan dat momint ôf wist ik 't seker: ik wou gyn flais meer ete. Doe't ik thús waar, sette ik myn fyts fort en ik sâg ôns mim bij de skuur staan. Ik liep hard na hur toe en saai: "Fan nou ôf stop ik met 't eten fan flais. Ik wil 't niet meer en doen 't niet meer. Ik wor fegetarys." Ons mim knikte fortendaliks instimmend. Sij at sels al hest gyn flais en fis, maar maakte 't klaar omdat ôns hait, myn broer en ik 't soa alderferskeurenst lekker fonnen. Ik waar wakker wiis dat ôns mim helendal achter deuze keuze ston. En sont die dâg hew ik ok echt nooit meer een stikky flais of fis eten.

Cheyenne keek ôns mim 't hele ferhaal lang fernúvverd an. Se weet dat ik ok fegetarys bin, maar had d'r feerder nooit over nadocht. "Misse jim 't dan nooit, om flais te eten?", fraagt Cheyenne. Over die fraag hoeve wij niet na te dinken. D'r is namelijk soa'n prot âns lekkers! Ons mim fertelt Cheyenne over de ferskillende soorten sop, de heerlike groenteburgers en al 't ândere lekkers wat sij as aveneten maakt in plak fan flais. 't Leukste an fegetarys eten fyn ik de fruitskaal die't altyd fuld is met de lekkerste dingen. Ik mât d'r krekt soafeul fanôf krije as ik wil! Dat is in 'n paar ândere húshouwings fast ok wel soa, maar ik bin echt 'n bofkont, omdat ik dat mât! Tegaar lêge wij Cheyenne nag feul meer dingen út over fegetarys eten. Ons mim waar froeger dus met 't eten fan flais stopt, omdat se 't sielig fon en omdat beesten hur frynden waren, maar nou weet se dat d'r nag feul meer redenen binne. Se fertelt over de slechte stoffen die't soms an 't flais toefogd worre en dat d'r wel fyftyndúzzend liter water norig is om een kilo rundflais te maken!

Ons mim en ik kike nander an. An 'e blik in 'e ogen fan Cheyenne sien wy dat de boadskip ankommen is. Ons mim sait nooit teugen mînsen dat se gyn flais meer ete motte, want se fynt 't belangryk dat elkeneen hier 'n frije keuze in het, maar se prebeert wel mînsen d'rover na dinke te laten. Derom fertelt se àltyd dut ferhaal at d'r fryndinnen útfanhuus komme.

